

Hlavní město Praha - Magistrát hl. m. Prahy	
Hlavní podatelna - Mariánské nám. 2, Praha 1	
ČÍSLO JEDNACÍ: MHMP	
DORUČENO DNE:	11 -10- 2017
Počet listů dokumentu:	3
Počet listiných příloh:	
Počet a druh nelistiných příloh:	
Identifikační údaje zpracovatele:	Mgr. JANA UHLÍŘOVÁ

Zastupitelstvo hl. m. Prahy
Mariánské nám. 2
110 00 Praha 1

k rukám primátorky
Adriany Krnáčové, M.A., MBA

NÁVRH NA ZMĚNU ZÁKONA O SMĚNÁRENSKÉ ČINNOSTI PROTI OKRÁDÁNÍ TURISTŮ V CENTRU HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

Vážená paní primátorko,

v souladu s čl. 23 jednacího řádu Zastupitelstva hl. m. Prahy předkládám návrh změny zákona o směnárenské činnosti, který má za cíl vyřešit případy extrémně nevýhodných podmínek některých směnáren např. v blízkosti Staroměstského náměstí a v dalších lokalitách, které jsou nabízeny s cílem zneužít důvěry, nevědomosti či zkratkovitého jednání turistů, proti kterým nejsou nyní úřady schopny podle platné legislativy zasáhnout.

Platné požadavky na vydávání předchozí písemné informace o směně a také připravovaná změna zákona zakládající právo reklamovat směnárenský obchod do dvou hodin jdou jistě správným směrem, ale nelze je podle mé zkušenosti považovat za dostatečné, neboť problém řadu let přetrvává a řešení navržené ČNB řeší pouze část problému.

Pro ochranu reputace hlavního města Prahy a důvěru návštěvníků v právní řád je nezbytné, aby obce měly možnost křiklavé případy okrádání turistů na svém území zakázat a aby byl tento zákaz kontrolován Českou národní bankou, nikoliv aby město spoléhalo na to, že si turisté nevýhodnost do dvou hodin uvědomí a budou směnárenský obchod reklamovat.

Věřím, že přijetí navrhovaného zákona podstatně přispěje ke zvýšení reputace hlavního města Prahy mezi turisty a ke snížení neetických zisků, kterých problémové směnárny nyní dosahují a rovněž tím poškozují pověst směnárenské činnosti v Praze obecně.

S úctou

Mgr. et Mgr. Jakub Michálek
předseda klubu Pirátů v Zastupitelstvu hl. m. Prahy

ZÁKON
ze dne 2017,
kterým se mění zákon č. 277/2013 Sb., o směnárenské činnosti,
ve znění pozdějších předpisů,

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ
ZMĚNA ZÁKONA Č. 277/2013 SB., O SMĚNÁRENSKÉ ČINNOSTI,
VEZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

Čl. I

Zákon č. 277/2013 Sb., o směnárenské činnosti, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., se mění takto:

1. Do § 12 se vkládá odstavec 3, který zní:

(3) Obec může obecně závaznou vyhláškou určit směnárenské obchody, které jsou pro spotřebitele extrémně nevýhodné a jejich nabízení v provozovnách je zakázáno na části území obce nebo na celém jejím území.

2. Do § 22 odst. 1 písm. e) se na konec doplňují slova „nebo zákaz podle § 12 odst. 3“.

ČÁST DRUHÁ
ÚČINNOST

Čl. II

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem druhého měsíce, který následuje po jeho vyhlášení.

Důvodová zpráva

Popis problému

Členové zastupitelstva hlavního města Prahy byli opakovaně upozorněni návštěvníky metropole a jejich přáteli, že v několika směnárnách v centru města dochází k okrádání nepozorných nebo nepoučených turistů tím, že na kurzovním lístku jsou uvedeny směšně nízké kurzy, například 15 Kč za euro.

Příkladem je směnárna Chequepoint v samotném centru České republiky, na Staroměstském náměstí. Platný právní stav je takový, že kurs ve směnárně může být zcela libovolný. Provozovatel směnárny neporušuje žádný předpis, pouze zneužívá nepozornosti turistů. Turisté si směny všimnou až později a jsou rozčileni, že se jim něco takového může v civilizované zemi stát a že město takovou past na turisty toleruje. Podle informací zveřejněných v médiích je tento způsob okrádání ve směnárnách běžný řadu let.

Na podnět pana Janka Rubeše jsem osobně jmenovanou směnárnou navštívil a na vlastní oči se přesvědčil o tom, jak extrémně nevýhodné kurzy jsou zde turistům nabízeny, při současně solidně vypadajícím zevnějšku a velmi atraktivně situované provozovně. Na vlastní oči jsem tak viděl šok turistů po tom, co zde byli okradeni a vysvětlili jsme jim, co se právě stalo.

Platný právní stav

Z veřejných vyjádření zástupců Městské části Praha 1, Magistrátu hl. m. Prahy, České národní banky i Ministerstva průmyslu a obchodu vyplývá, že není dán dostatečný legislativní základ pro zákaz nabízení směny za extrémně nevýhodný kurz. Proto je třeba doplnit příslušný zákon č. 277/2013 Sb., o směnárenské činnosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zástupci hlavního města Prahy uvedli v médiích, že prověří, že nejsou problematické směnárny v objektech pronajatých od hl. m. Prahy. Toto řešení je ale nesystémové, protože na problematické směnárny mimo objekty hl. m. Prahy vůbec nedopadne.

Principy právní úpravy

Okrádání turistů jako osob v cizím prostředí, které mohou být dezorientovány, jsou rozrušeny a mají důvěru v řádný dohled místních úřadů nad směnárnami, lze patrně právně kvalifikovat jako neúměrné zkrácení smluvní strany nebo lichvu podle § 1793 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Jde tedy o jednání, které nemá oporu v zákoně a je nepochybně i neetické a poškozuje Prahu a Českou republiku v zahraničí. Příkladem je reportáž „Město podvodů“ od stanice National Geographic před pěti lety.

Z popsané situace je zřejmé, že se jedná o tržní selhání, neboť nepočítost směnárny nepovede k tomu, že by zákazníci směnárnu již nenavštěvovali, a to z toho důvodu, že zákazníky směnárny jsou vždy noví turisté, kteří se nechají nachytat. Trh si s tímto problémem poradit nedovede. Proto je třeba tento obchod ve veřejném zájmu regulovat.

Nespokojenost turistů s okradením, ať už k němu dojde ve směnárně, při nabízení průvodcovských služeb či v taxislužbě snižuje dobré jméno hlavního města Prahy. Je třeba uvést, že hlavní město Praha i Česká republika investují značné prostředky do zahraniční propagace a účinnost těchto investic je značně snížena, pokud má návštěvník následně takovou špatnou zkušenosť. Nezmocnění Parlament České republiky města zákonem k

regulaci směnáren, bude pokračovat okrádání návštěvníků naší země, a bude pokračovat újma na naší

Navrhovaná ustanovení zákona

Navrhuje se, aby obec mohla obecně závaznou vyhláškou stanovit druhy směnárenských obchodů, které jsou pro spotřebitele extrémně nevýhodné a jejich veřejné nabízení je zakázáno, a to na části území obce nebo na celém jejím území. Obec by tedy mohla například určit rozpětí kurzu, aby směnárny turistům nenabízely 15 Kč za euro. Na základě zákonného zmocnění vydá hlavní město Praha obecně závaznou vyhlášku po schválení v Zastupitelstvu hlavního města Prahy.

V případě neplnění povinností ze strany provozovatele směnárny bude věc řešit Česká národní banka v rámci své dohledové působnosti, a to jako přestupek podle § 22 odst. 1 písm. e) cit. zákona s výší pokuty až 5 000 000 Kč nebo odejmutím povolení ke směnárenské činnosti podle § 9 odst. 3 písm. a) cit. zákona.

Souběžně s navrhovanou úpravou je navrhovateli známo, že Česká národní banka připravuje návrh novely zákona o směnárenské činnosti, který by spotřebiteli dal možnost do 2 hodin požádat o zrušení směnárenského obchodu a vrácení peněz. Domnívám se, že tyto dvě úpravy obстоjí vedle sebe a že úprava navrhovaná ČNB nevyřeší celý problém, protože pouze část klientů bude vůbec informována o svém právu, uvědomí si to včas apod. a dále při uplatnění jejich práva je může provozovatel směnárny mást. Proto považuji za správné, aby měla obec ze zákona pravomoc stanovit na frekventovaných turistických místech např. nejvyšší procentuální odchylku kurzu od kurzu ČNB, který musí být na kurzovním lístku, a tak se většině těchto problémů zcela předešlo.

Hospodářský dopad

Návrh nebude mít žádný dopad na rozpočet hlavního města Prahy ani na rozpočet České republiky. Dopad na rozpočet České národní banky je zanedbatelný a budě případně kompenzován výnosem z pokut.

Lze očekávat, že provozovatelé směnáren akceptují, že doba pastí na turisty skončila a přizpůsobí tomu kurzovní lístky, neboť jinak by se vystavili hrozbě 5 mil. pokuty, pokud by nabízeli směnárenský obchod za jinou částku. Těmto směnárnám se sníží zisk ze směnárenského obchodu a turisté budou moci utratit tyto peníze za jiné služby. Podle údajů v obchodním rejstříku má daný směnárník silnou zahraniční účast, a tedy zisky z této neetické činnosti navíc patrně ani nekončí v České republice. I pokud by měly tyto směnárny v centru Prahy zaniknout, je zde dost konkurenčních podniků, které nabízejí turistům férové podmínky.

Soulad s ústavním pořádkem

Podle čl. 26 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku, má každý právo podnikat a zákon může stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností. Zákonem lze regulovat výši cen, pokud jsou k tomu vážné důvody, např. hl. m. Praha na základě zákona o cenách a cenovém výměru MFČR uplatňuje regulaci cen taxislužby. Obdobně lze regulovat v obci zisk z některých druhů neetické směnárenské činnosti.

Zdroje

Echo24.cz, 7. 10. 2017: Za euro 15 korun. Nekonečná ostuda Prahy, směnárny stále šidí turisty. <https://www.echo24.cz/a/p7guA/za-euro-15-korun-nekonecna-ostuda-prahy-smenarny-stale-sidi-turisty>

Info.cz, 7. 10. 2017: 15 korun za euro a běloruské rubly. Zahraniční turisté jsou v Praze pro zloděje snadnou kořistí. <https://www.info.cz/praha/15-korun-za-euro-a-beloruske-rubly-zahranicni-turiste-jsou-v-praze-pro-zlodeje-snadnou-koristi-17200.html>

Info.cz, 13. 9. 2017: Praha se zaměří na směnárny, které obírají cizince. Moc toho s nimi ale nezmůže. <http://www.info.cz/praha/praha-se-zameri-na-smenarny-kttere-obiraji-cizince-moc-toho-s-nimi-ale-nezmuze-15912.html>

Echo24.cz, 6. 10. 2017: Za euro jen 15 korun. Ministerstvo chce řešit směnárnu v centru Prahy. <https://echo24.cz/a/wZUgk/za-euro-jen-15-korun-ministerstvo-chce-resit-smenarnu-v-centru-prahy>

Euro.cz, 14. 9. 2017: Chceme jen poctivce. Praha si nechá zmapovat „své“ směnárny. <http://www.euro.cz/praha/chceme-jen-poctivce-praha-si-necha-zmapovat-sve-smenarny-1371789>

IDNES.cz, 23. 10. 2007: Pozor na velmi nevýhodné směnárny, které si řeknou o tisíce navíc https://finance.idnes.cz/pozor-na-velmi-nevyhodne-smenarny-kttere-si-reknou-o-tisice-navic-pxw-sporeni.aspx?c=A071022_164113_fi_osobni_fib

České noviny.cz: 28. 7. 2017 Směnárny by musely do dvou hodin peníze vyměnit zpět, navrhla ČNB <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/smenarny-by-musely-do-dvou-hodin-penize-vymenit-zpet-navrhla-cnb/1511091>

Příloha k návrhu zákona – vyznačení navrhovaných změn v části úplného znění zákona

277

ZÁKON

ze dne 21. srpna 2013

o směnárenské činnosti

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

(...)

§ 12

Jiné podmínky směny

(1) Provozovatel nesmí provést směnárenský obchod s použitím směnného kurzu nebo za úplatu, které jsou pro zájemce méně výhodné než směnný kurz nebo úplata uvedené na kurzovním lístku.

(...)

(3) Obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit druhy směnárenských obchodů, které jsou pro spotřebitele extrémně nevýhodné a jejich veřejné nabízení je zakázáno, a to na části území obce nebo na celém jejím území.

(...)

ČÁST PÁTÁ

PŘESTUPKY

(...)

§ 22

Přestupky provozovatele

(1) Provozovatel se dopustí přestupku tím, že

(...)

e) poruší zákaz podle § 12 odst. 2 věty první **nebo zákaz podle § 12 odst. 3,**

(...)

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do

a) 1000000 Kč, jde-li o přestupek podle písmene a), b), g) až j) nebo l) až n),

b) 5000000 Kč, jde-li o přestupek podle písmene c) až f) nebo k). (...)